

Aktualności MSSF

Wyjaśnienie działań IASB*

Numer 61
marzec 2008 r.

W tym numerze...

- 1 **Zmiany do MSR 32**
dotyczące
instrumentów z opcją
sprzedaży
- 2 **KIMSF D23**
Podział aktywów
- 3 **Rozmowy okrągłego
stołu**
Instrumenty
finansowe
- 6 **MSR czy nie?**
IOSCO
- 7 **IVSC**
- 7 **Kontakt**

Temat miesiąca

Zmiany do MSR 32 dotyczące instrumentów z opcją sprzedaży

Po długim okresie oczekiwania 14 lutego 2008 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) opublikowała zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” i MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”. **Fredré Ferreira, starszy menedżer w brytyjskiej grupie usług doradztwa księgowego (ACS), analizuje te zmiany oraz ich wpływ na sporządzanie sprawozdań finansowych.**

Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” i MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” są wynikiem prac Rady nad ulepszeniem i poprawą zrozumiałości obecnego sposobu ujęcia księgowego takich instrumentów. Zmiany obowiązują dla lat obrotowych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub później, przy czym dozwolone jest wcześniejsze ich zastosowanie. Spółki notowane na giełdach UE będą musiały zaczekać na zatwierdzenie tych zmian przez Komisję Europejską, zanim będą mogły je zastosować.

Największy wpływ zmiany te będą miały w przypadku jednostek o strukturze spółdzielczej lub spółek osobowych. W ograniczonym stopniu mogą też wywrzeć wpływ na niektóre fundusze inwestycyjne. Zmiany te powodują reklasyfikację niektórych instrumentów kwalifikowanych dotychczas jako zobowiązania finansowe do instrumentów kapitałowych. Instrumenty te nie będą już musiały spełniać wymogów w zakresie wyceny dotyczących zobowiązań finansowych, określonych w MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz wymogów w zakresie ujawniania, określonych w MSSF 7 „Instrumenty finansowe: Ujawnianie informacji”. Zainteresowane strony argumentowały, że instrumenty te często stanowią rezydualny udział w jednostce i w związku z tym spełniają warunki definicji instrumentów kapitałowych - pomimo obowiązku zapłaty środków pieniężnych. Rada została przekonana do wprowadzenia zmian do MSR 32.

Zmiany dotyczą instrumentów z opcją sprzedaży, tj. instrumentów finansowych, w przypadku których posiadacz instrumentu posiada opcję ich odsprzedaży jednostce lub takich instrumentów, które muszą być odsprzedane w przypadku niepewnego zdarzenia, takiego jak śmierć lub przejście na emeryturę. Dotyczą one również instrumentów, które zawierają w sobie umowny obowiązek dokonania płatności przez emitenta w przypadku likwidacji, jeżeli przeprowadzenie likwidacji jest pewne (np. jednostka o ograniczonym okresie trwania) lub jeżeli likwidacja stanowi opcję posiadacza instrumentu.

Aby spełnić warunki kwalifikujące do klasyfikacji w charakterze instrumentu kapitałowego w jednostkowym sprawozdaniu finansowym emitenta, instrument musi spełniać szereg surowych kryteriów:

- Musi znajdować się w kategorii instrumentów najbardziej podporządkowanych, przy czym wszystkie instrumenty w tej kategorii muszą posiadać identyczne cechy. *Akcje/udziały uprzywilejowane* nie spełniają tego wymogu, a więc nadal są klasyfikowane jako zobowiązania. W przypadku likwidacji posiadacz musi otrzymać proporcjonalny udział aktywów jednostki pozostałych po spłacie zobowiązań.

- Musi uczestniczyć w wynikach jednostki, zarówno w odniesieniu do jej zysków lub strat, jak i jej aktywów netto.
- Żaden inny instrument nie powinien posiadać podobnego udziału w wynikach jednostki, zaś zwrot z instrumentu z opcją sprzedaży nie powinien być stały ani ograniczony przez inny instrument.
- Instrument z opcją sprzedaży nie powinien (poza cechą sprzedaży) wiązać się z obowiązkiem wypłaty środków pieniężnych lub innych aktywów finansowych, wymiany na potencjalnie

niekorzystnych warunkach ani rozliczenia za pomocą zmiennej liczby akcji/udziałów.

Podobne kryteria obowiązują w odniesieniu do instrumentów emitowanych przez jednostki o ograniczonym okresie istnienia.

Rada uściśliła, że jest to wyjątek i nie powinien być stosowany przez analogię. Ponadto, kwalifikujący się instrument nie zostałby uznany za instrument kapitałowy na podstawie innego standardu, np. MSSF 2 „Płatności w formie akcji własnych”. Klasyfikacja instrumentów wyemitowanych

przez jednostkę zależną do instrumentów kapitałowych nie zostanie zachowana w momencie konsolidacji, ponieważ instrumenty te nie będą uznane za najbardziej podporządkowane przy konsolidacji. Ogranicza to dodatkowo możliwość arbitralnego ujęcia księgowego i możliwości strukturyzowania.

Znaczenie tych zmian będzie różne w różnych krajach i sektorach, zależnie od stosowanych w konkretnym przypadku struktur.

KIMSF D23: Podział aktywów niepieniężnych pomiędzy udziałowców/akcjonariuszy

KIMSF opublikowała projekt interpretacji zawierającej wytyczne w sprawie sposobu wykazywania podziału aktywów niepieniężnych pomiędzy udziałowców/akcjonariuszy jednostki. Michael Stewart, dyrektor centralnego zespołu ds. światowych usług doradztwa księgowego (ACS) analizuje proponowane rozwiązania.

Projekt interpretacji będzie miał zastosowanie, gdy jednostka zadeklaruje wypłatę dywidendy klasie udziałowców/akcjonariuszy, pomiędzy których rozdzieli aktywa niepieniężne. Przykładami takich aktywów są rzeczowe aktywa trwałe oraz akcje/udziały w innej jednostce. Projekt interpretacji ma także zastosowanie do sytuacji, gdzie udziałowiec ma do wyboru otrzymanie aktywów niepieniężnych lub środków pieniężnych. Interpretacja nie ma natomiast zastosowania do wypłat na rzecz jednostki dominującej spółki, tzn. przekazania aktywów rzeczowych w ramach grupy nie wchodzi w zakres tej interpretacji. Interpretacja nie ma zastosowania do wypłat, w ramach których udziałowcy danej klasy nie są traktowani jednakowo.

Podejściem przyjętym w interpretacji jest przede wszystkim dostarczenie wytycznych w zakresie ujęcia zobowiązania z tytułu dywidendy do zapłacenia oraz jej późniejszej wyceny. Następnie podane są wytyczne w zakresie sposobu wykazywania różnicy (o ile występuje) pomiędzy wartościami bilansowymi przekazanych aktywów oraz zobowiązań w momencie ich przekazania.

Projekt interpretacji zawiera propozycję, aby ujmować zobowiązanie z tytułu zadeklarowanej dywidendy zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” w korespondencji z odpowiednim pomniejszeniem kapitału własnego, ujętym w zestawieniu zmian w kapitale własnym. Zobowiązanie wycenia

się według najlepszych oszacowań kierownictwa dotyczących kwoty, jaką jednostka będzie musiała zapłacić, aby uregulować zobowiązanie na dzień bilansowy lub przekazać je osobie trzeciej. Projekt interpretacji stwierdza, że „jednostka powinna uwzględnić wartość godziwą składnika aktywów podlegającego wypłacie w formie dywidendy” przy określaniu wyceny zobowiązania. Wydaje się jednak, że interpretacja nie wymaga wyraźnie, aby zobowiązanie było wyceniane w wartości godziwej, chociaż do takiego wniosku doszła KIMSF na zebraniu w listopadzie 2007 r. Projekt interpretacji wyjaśnia następnie, że jeżeli oferowana jest alternatywna płatność w postaci środków pieniężnych, kierownictwo ma obowiązek oszacować przy wycenie zobowiązania, jaki procent udziałowców zdecyduje się na poszczególne opcje. Późniejszą wycenę zobowiązania wykazuje się jako korektę do wypłaty dywidendy w zestawieniu zmian w kapitale własnym.

Uregulowanie zobowiązania powoduje usunięcie z bilansu aktywów stanowiących dywidendę oraz usunięcie zobowiązania, które zostało uregulowane. Różnice (o ile występują) w wartości bilansowej aktywów stanowiących dywidendę i rozliczanego zobowiązania ujmuje się w rachunku zysków i strat. Różnica ta będzie odzwierciedlała zysk z aktualizacji wyceny aktywa, jaki jednostka uzyskała w okresie, w którym była właścicielem danego składnika aktywów. Ujęcie zysku z aktualizacji wyceny w rachunku zysków i strat odzwierciedla skutki transakcji z punktu widzenia jednostki. Zapewnia

także przejrzyste odzwierciedlenie wypłaty dywidendy, które będzie szczególnie istotne dla innych klas udziałowców oraz innych stron, które posiadają prawa do aktywów jednostki, np. kredytodawców. Należy zauważyć, że podział zysków (wypłata dywidendy), w którym udziałowcy z określonej klasy nie są traktowani jednakowo, tym bardziej wymaga przejrzystości przy ujawnianiu informacji. Tego rodzaju transakcje są jednak wyłączone z zakresu niniejszej interpretacji.

Można przewidywać, że ujęcie zobowiązania związanego z przekazaniem dywidendy w postaci aktywów niepieniężnych według wartości godziwej oraz wykazanie późniejszych zysków w rachunku zysków i strat w momencie uregulowania zobowiązania będzie stanowiło zmianę stosowanych zasad rachunkowości dla wielu jednostek. W przeszłości wiele jednostek wykazywało zobowiązanie z tytułu dywidendy w postaci aktywów niepieniężnych w wartości bilansowej składnika aktywów, a więc nie ujmowano zysku w momencie dokonania wypłaty. Przykładem zastosowania interpretacji będzie grupa, która wydzieli oddział lub inną samodzielną zorganizowaną część przedsiębiorstwa i przekazuje ją udziałowcom poprzez wydanie udziałów w wydzielanej części działalności proporcjonalnie do ich procentowego udziału w istniejącej wcześniej jednostce dominującej.

Termin zgłaszania uwag upływa 25 kwietnia.

Rozmowy okrągłego stołu na temat instrumentów finansowych

Czterech partnerów PwC z zespołu tematycznego ds. instrumentów finansowych rozmawiało o kluczowych problemach z zakresu MSSF, przed jakimi stoją spółki w tym obszarze księgowości. Poniżej przedstawiamy główne punkty tych rozmów, obejmujące instrumenty finansowe i powiązane projekty, instrumenty dłużne i kapitałowe, MSSF 7, KIMSF 12 oraz wyznaczanie relacji zabezpieczających.

Ian Farrar (IF): Mówi się często, że problemy związane z instrumentami finansowymi należą do szczególnie złożonych. Które z nich sprawiają największy kłopot w waszym regionie?

Regina Fikkers (RF): Problemy dotyczące klasyfikacji do instrumentów dłużnych lub kapitałowych, szczególnie tam, gdzie prywatni emitenci instrumentów kapitałowych tworzą złożone instrumenty z niezamierzonymi konsekwencjami księgowymi. Powszechnie występującym przykładem są spółki posiadające instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty. W ich przypadku problem stanowi zbyt wiele możliwości wyboru ujętych w warunkach zamiany instrumentów dłużnych na kapitałowe.

IF: Podobnie jest w Hongkongu i Chinach, gdzie pozornie niewinne zmiany warunków instrumentów zamiennych mają często fundamentalny wpływ na ujęcie księgowo.

Marie Kling (MK): Innym problemem związanym z kwalifikacją instrumentów jako dłużne lub kapitałowe są rozliczenia warunkowe oraz wynikająca z nich klasyfikacja zobowiązań. Spotykamy się również z pytaniami dotyczącymi instrumentów z opcją sprzedaży i odnośnej klasyfikacji zobowiązań, szczególnie w obszarze funduszy; opublikowane ostatnio zmiany do MSR 32 pozwolą w przyszłości na klasyfikację niektórych z tych instrumentów jako instrumentów kapitałowych. Usunięcie z bilansu (przeniesienie aktywów finansowych) powoduje również problemy ze względu na trudności w stosowaniu modelu MSSF, który różni się bardzo od modelu amerykańskiego.

Bernd Roese (BR): W Niemczech kłopot sprawia również klasyfikacja do instrumentów dłużnych bądź kapitałowych, a także instrumentów finansowych wiążących się z decyzją o konsolidacji jednostek specjalnego przeznaczenia zgodnie z SKI 12. Zazwyczaj patrzy się na ocenę ryzyk i korzyści, ale lista wskazówek w SKI 12 jest przecież dłuższa. Należy spojrzeć na pełny obraz oraz na ekonomiczną treść transakcji, która prowadzi do określonego wniosku. W szczególności należy zadać sobie pytanie: „dla czyich celów została ona

założona? ” oraz „jak wygląda proces podejmowania decyzji? ” Pytania te mogą być równie znaczące, co ocena ryzyk i korzyści.

IF: Zarówno RMSR, jak i KIMSF mają projekty obejmujące instrumenty finansowe i powiązane z nimi obszary. Które z nich waszym zdaniem wniosą najwięcej korzystnych zmian do sprawozdawczości finansowej?

MK: Projekt dotyczący klasyfikacji instrumentów do dłużnych lub kapitałowych powinien wnieść znaczące pozytywne zmiany, jeśli chodzi o ogólny model koncepcyjny i zadbanie o to, by nie wystąpiły w przyszłości sprzeczne z intuicją rezultaty stosowania MSR 32. Z niecierpliwością oczekuję także ujednolicenia wycen w wartości godziwej. Nowy standard amerykański różni się pod pewnymi względami od MSSF i bardzo trudno jest wyjaśnić użytkownikowi sprawozdania finansowego, że to, co stanowi wartość godziwą po jednej stronie Atlantyku, nie jest nią po drugiej stronie.

RF: Moim zdaniem projekt ubezpieczeniowy jest dobrym krokiem w kierunku budowania spójności sprawozdawczości finansowej. Jest on również dobrym przykładem na to, że RMSR dokłada starań, aby zrozumieć potrzeby analityków i użytkowników informacji już na etapie projektowania standardów.

BR: Tak jak powiedziała Marie, ja również uważam, że projekt dotyczący klasyfikacji instrumentów do dłużnych lub kapitałowych może przynieść wiele pozytywnych efektów i uważam go za jeden z najważniejszych projektów w obszarze instrumentów finansowych.

IF: A projekt dotyczący leasingu? Czy obecny model jest słaby i wymaga naprawy, czy też sporządzający i użytkownicy doceniają wygodę obecnego modelu, jaką można skojarzyć z parą rozchodzonych butów?

BR: Standard ten wymaga ulepszeń z punktu widzenia koncepcyjnego. Model nie jest spójny ze sposobem ujmowania aktywów i zobowiązań w innych standardach. Jednak użytkownicy i sporządzający są przyzwyczajeni do

obecnego standardu dotyczącego leasingu, więc prawdopodobnie umieściłbym inne zagadnienia wyżej na swojej liście priorytetów dla rynku niemieckiego.

IF: Kiedy rozmawiamy tutaj z analitykami, często ujmują oni obciążenia z tytułu leasingu operacyjnego w zobowiązaniach przy obliczaniu wskaźnika zadłużenia. Uważam więc, że jest to sposobność, aby podać użytkownikom informacje, które oni uważają za ważne. Jednakże sektor leasingowy w Stanach Zjednoczonych jest potężny - znaczna jego część dokłada starań, aby utrzymać leasing poza bilansem. Jak więc zareagują Stany Zjednoczone na nowy standard, który będzie miał na celu wprowadzenie zobowiązań z tytułu leasingu do bilansu?

MK: Jest to wspólny projekt z FASB. SEC i inne strony zainteresowane niepokoją się tym, że rachunkowość leasingu pozwala na pozabilansowe wykazywanie finansowania. Aktualna sytuacja w Stanach Zjednoczonych jest jeszcze gorsza, ponieważ US GAAP posiada jasne zasady, a literatura księgowo-podatkowa podaje bardzo specyficzne przykłady. Dlatego, chociaż zgadzam się z tym, że ludzie są przyzwyczajeni do stosowania modelu leasingu w praktyce, to uważam, że zagadnienie to jest priorytetowe dla obu Rad.

IF: Pojawiały się sygnały, że obecny model dłużno-kapitałowy jest nadmiernie skomplikowany. Aktualnie realizowany projekt dotyczący zobowiązań i kapitału własnego zawiera trzy modele, z których każdy ma swoje własne problemy. Co polecilibyście, gdyby dano wam swobodę działania?

MK: Podoba mi się MSR 32, ponieważ zawiera proste definicje zobowiązań i kapitału własnego w porównaniu z różnymi źródłami w US GAAP, ale niestety nie zawsze jest on intuicyjny i powoduje szereg problemów z jego zastosowaniem. Chciałabym, aby nowy model lepiej odzwierciedlał ekonomiczną treść instrumentów, tak aby instrument, który wszyscy uważają za zobowiązanie (i który jest w ten sposób wyceniany), został ostatecznie zaklasyfikowany do zobowiązań z księgowego punktu widzenia.

RF: Mnie osobiście podoba się idea klasyfikacji instrumentów w bilansie według ich płynności, ale może to jest zbyt proste dla dzisiejszego świata. Podstawowe podejście może okazać się zbyt surowe, zaś metoda ponownej oceny spodziewanych wyników może okazać się niepraktyczna. Myślę, że pragmatycznym rozwiązaniem byłoby coś podobnego do MSR 32, ale lepiej zdefiniowanego. Być może początkiem tego jest metoda rozliczenia właścicielskiego.

BR: Myślę, że wyzwaniem dla MSR 32 i ewentualnych nowych standardów z księgowego punktu widzenia jest zaspokojenie zapotrzebowania na model ekonomiczny definiujący kapitał. W wielu krajach staje się to problemem prawnym i może stanowić ogromne wyzwanie. Chciałbym, aby powstały zmiany do standardu, które powiążą instrument zawierający opcję sprzedaży z rezydualnymi odsetkami, a przepływy środków pieniężnych z wynikami działalności. Może to jednak być problemem, jeśli nie wiemy, co spowodowało dane wyniki działalności jednostki.

IF: **Metoda starszeństwa roszczeń, do której odniosła się Regina, gdzie pozycje prezentuje się według starszeństwa, jest świetna z punktu widzenia prezentacji, ale czy nie dostarczyłaby nam problemów w kwestii wyceny? Czy zmienilibyście sposób wyceny zobowiązań, czy też byłibyście gotowi dokonywać powtórnej wyceny kapitału własnego w każdym kolejnym okresie?**

BR: Moim zdaniem każdy zaproponowany model musi osiągnąć taki punkt, w którym wycena zmienia się z wyceny według wartości godziwej lub według zamortyzowanego kosztu w brak wymogu powtórnej wyceny, i podział ten musi być jasno określony.

IF: Coraz bardziej ewidentne staje się to, że temat jest bardzo trudny i mało prawdopodobne jest dotarcie do rozwiązań, które zadowolą wszystkich.

IF: **Wielu sporządzających sprawozdania finansowe ma obowiązek po raz pierwszy zastosować MSSF 7 w grudniu 2007 r. W jakim stopniu spółki w waszych krajach są na to przygotowane i które z wymogów sprawiają największą trudności w praktyce?**

BR: Moim zdaniem większość spółek jest bardzo dobrze przygotowana i sądzę, że dzieje się tak dlatego, że miały dosyć czasu na to, by dostosować się do standardu.

Gorące dyskusje w Niemczech obracają się wokół związku pomiędzy MSSF 7 a MSSF 5, szczególnie tam, gdzie spółki nie chcą podawać żadnych informacji wymaganych przez MSSF 7 na temat instrumentów finansowych posiadanych w działalności zaniechanej. Potrafię to zrozumieć, ponieważ niewielki sens ma podawanie informacji dotyczących przyszłości na temat długoterminowych instrumentów finansowych, które prawdopodobnie zostaną wkrótce zbyt. Jednak obecnie nie ma wyraźnych podstaw w MSSF 7 do wyłączenia tych instrumentów

RF: Pierwszym problemem jest przypadek należności przeterminowanych o jeden dzień, które są klasyfikowane jako przeterminowane, ale bez utraty wartości. Spółki mogą przykładowo podawać 14-dniowy termin płatności, aby nakłonić swoich klientów do płatności w ciągu 30 dni. MSSF 7 wymaga ujawnienia wartości godziwej zabezpieczeń takich należności, czego uzyskanie jest trudnym zadaniem. Jest to ciekawy problem dla spółek ponieważ Uzasadnienie Wniosków różni się od samego Standardu w sposobie ustalenia, jakie ujawnienia można uznać za 'praktycznie niewykonalne'. Powoduje to pewien bałagan. Standard mówi wyraźnie, że należy ustalić wartość godziwą, więc klienci muszą włożyć odpowiednią pracę w jej ustalenie.

MK: Dla wielu spółek problemem jest zmiana sposobu myślenia. MSSF 7 koncentruje się bardziej na informacjach dotyczących sposobu zarządzania ryzykiem finansowym oraz charakteru tego ryzyka. Skłonienie spółek do myślenia o tych problemach i wykorzystanie wymogów MSSF 7 w celu powiadomienia o nich inwestorów może być dość dużym wysiłkiem.

IF: Absolutnie zgadzam się z tym, że problem stanowi zmiana sposobu myślenia. Mieliśmy już okazję zastosować MSSF 7 w przypadku szeregu ofert publicznych na rynkach pierwotnych w Hongkongu i Chinach w roku 2007. Widzieliśmy zatem, jak przebiegało wcześniejsze zastosowanie tego standardu. Bardzo powszechnie występującym problemem jest to, że spółki nie są przyzwyczajone do wyjaśniania tego, co robią, szczególnie jeżeli chodzi o ryzyko stóp procentowych. A przecież zazwyczaj świadomą decyzją spółek jest wybór zmiennej stopy procentowej zadłużenia (a co za tym idzie ryzyka stóp procentowych dotyczącego przepływów pieniężnych) bądź stałej stopy procentowej zadłużenia (a co za tym idzie ryzyka stóp procentowych dotyczącego wartości godziwej). Ten

proces myślowy obrazuje sposób zarządzania ryzykiem przez spółki. Spółki mają świetną możliwość wykorzystania informacji wymaganych przez MSSF 7 do przekazania pozytywnej informacji na temat procesu zarządzania ryzykiem.

RF: Moim zdaniem ważna jest nie ilość informacji, ale jakość tego, co jest przedstawiane. Być może dawniej spółki podawały wiele informacji, ale ich jakość była ukryta w szczegółach. MSSF 7 powinien być postrzegany jako świetna sposobność po temu, by przekazać rynkowi odpowiednie wiadomości.

IF: **KIMSIF 12 ma zastosowanie po raz pierwszy w roku 2008 dla spółek, które stosują rok kalendarzowy. Co waszym zdaniem będzie stanowiło największą zmianę dla spółek w waszych krajach?**

IF: Rząd w Chinach jest zaangażowany w świadczenie szerokiego zakresu usług publicznych. Istnieje możliwość zagubienia wyraźnego rozdziału pomiędzy spółką kontrolowaną przez skarbu państwa działającą jako przedłużenie rządu, a spółką działającą jako odrębna jednostka. Kiedy jednostka jest spółką prywatną, publiczną lub półpubliczną, i co to oznacza w kontekście zakresu KIMSIF 12?

BR: W Niemczech spółki już zastanawiają się nad skutkami interpretacji KIMSIF 12, mimo że nie została ona jeszcze przyjęta do stosowania przez UE. Do tej pory porozumienia o świadczeniu usług publicznych były wykazywane albo jako rzeczowe aktywa trwałe, albo jako leasing, zależnie od ich struktury. Teraz spółki będą musiały wykazywać je w innych pozycjach - albo w instrumentach finansowych, albo w wartościach niematerialnych - i dla wielu sporządzających i użytkowników będzie stanowić to dużą zmianę.

RF: W Australii mamy przykłady spółek, które wykazują tego rodzaju porozumienia jako instrumenty finansowe oraz innych, które wykazują je w wartościach niematerialnych. Niekoniecznie jest to zatem nowe rozwiązanie, tym niemniej poszerzy ono swój zasięg. Myślę, że chodzi tu o zapewnienie spójności w szerszej grupie jednostek, które dotąd mogły wykazywać tego typu aktywa w różny sposób.

IF: **Wyznaczenie relacji zabezpieczającej jest kluczem do uzyskania skutecznego zabezpieczenia zgodnie z MSR 39. Wiele spółek uważa ten problem za trudny i wielokrotnie proszono KIMSIF o interpretację, co może być określane**

jako pozycja zabezpieczana bądź o podanie dodatkowych wytycznych w sprawie testów efektywności zabezpieczeń. Czy przewidujecie trudności we wdrażaniu standardu w jego obecnej postaci? Czy sądzicie, że projekt ED dotyczący 'porcji' jest tu pomocny?

RF: W czasie przechodzenia na MSSF spotykaliśmy się z wieloma problemami, ale obecnie spółki dobrze sobie radzą z zabezpieczeniami, dlatego pytania stały się już nieaktualne. Obecnie obszarem sprawiającym trudności są dla nas zabezpieczenia inwestycji netto oraz rozwijanie inwestycji netto i zbycia, ponieważ to jest następna faza transakcji.

MK: Zawsze będą istnieć problemy praktyczne, ponieważ transakcje ewoluują i niektóre z bardziej złożonych spółek wypracowują nowe strategie doskonalenia swoich obecnych praktyk zabezpieczeniowych. Niefortunne w projekcie ED dotyczącym 'porcji' jest to, że zostały podane przykłady tego, co działa i co nie działa. Jest to bardzo trudne w praktyce, ponieważ ludzie natychmiast zaczną niekończące się dyskusje na temat pozycji, które nie zostały wymienione na liście. Jest to część szerszego problemu podejścia opartego na ogólnych zasadach w przeciwieństwie do szczegółowych wytycznych oraz stosowania subiektywnego osądu przy stosowaniu zasad ogólnych.

BR: Moją największą obawą - ponieważ jest to jeden z naszych gorących tematów - jest to, że zabezpieczanie porcji pozycji niefinansowych jest bardzo ograniczone. Ze względu na rosnącą zmienność cen surowców, coraz więcej spółek myśli o tym, jak zabezpieczyć swoje pozycje i wprowadzić rachunkowość zabezpieczeń zgodnie z MSR 39.

IF: Również dla nas to właśnie jest problemem. Widzimy wiele problemów

związanych z towarami, których nie da się skutecznie zabezpieczyć. Na przykład, jeżeli towar jest wyceniany na podstawie indeksu cen towarów powiększonego o zmienne koszty transportu. Zmienność kosztów transportu może sprawić, że zabezpieczenie zawiedzie.

IF: Czy często spotykacie się z tym, że spółki decydują się nie stosować rachunkowości zabezpieczeń w stosunku do pozycji bilansujących się? Czy niemożność stosowania rachunkowości zabezpieczeń wywiera wpływ na strategię komercyjne w waszym kraju?

RF: Mamy przykłady spółek, które twierdzą, że 'rachunkowość zabezpieczeń jest zbyt złożona, więc zdecydujemy się raczej na zmienność', ale ma to miejsce w mniejszym stopniu na wyższym końcu rynku, gdzie spółki mają zasoby, by radzić sobie z tym problemem. Spółki nadal funkcjonują tak, jak funkcjonowały dawniej. Rachunkowość nie zmieni nigdy poziomu środków pieniężnych, ale konieczność wyjaśnienia zmienności może sprawić trudność.

MF: Zgadzam się z tym. Zawsze chodzi o to, by uzyskać jak najlepszy wynik w rachunku zysków i strat.

BR: Spotykałem się z tym, że mniejsze spółki decydowały się nie stosować rachunkowości zabezpieczeń, ale tylko w sytuacjach, gdy nie miały zbyt wielu instrumentów pochodnych i nie przeszkadzała im zbyt duża zmienność w rachunku zysków i strat. Kiedy rozmawiam z klientami, zawsze mówię im, aby zastanowili się nad informacjami, jakie przekazują rynkowi na temat swojego zarządzania ryzykiem, kiedy informują, że nie stosują rachunkowości zabezpieczeń, ponieważ nie posiadają odpowiedniej po temu dokumentacji.

MK: Niektóre spółki w Stanach Zjednoczonych nie chcą już stosować

rachunkowości zabezpieczeń z powodu złożoności modeli i konieczności dokonania przekształceń w tym obszarze.

IF: Nasze doświadczenia wydają się być odwrotne niż w Stanach Zjednoczonych. MSSF nie daje metody skrótovej, więc testowanie efektywności zabezpieczeń może być postrzegane jako trudniejsze. W 2005 r., kiedy spółki po raz pierwszy stosowały MSR 39, decydowały się one nie stosować rachunkowości zabezpieczeń, ponieważ uważały, że spełnienie wymogów jest zbyt trudne. Teraz coraz większa liczba spółek mówi o tym, że chciałyby jeszcze raz przyjrzeć się temu problemowi i prosi nas o poradę.

Uczestnicy:

• **Ian Farrar,**
Światowe księgowo-
usługi doradcze,
Hongkong/Chiny (IF).

• **Regina Fikkers,**
Światowe księgowo-
usługi doradcze,
Australia (RF).

• **Marie Kling,**
Światowe księgowo-
usługi doradcze, Stany
Zjednoczone (MK).

• **Bernd Roese,**
Światowe księgowo-
usługi doradcze,
Niemcy (BR).

IOSCO zachęca spółki publiczne do jasnego opisu stosowanych zasad rachunkowości

W ubiegłym roku RMSR i IAASB (Rada Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Poświadczających) opublikowały projekty ED zawierające propozycje rozwiązania problemu sprawozdań finansowych i raportów biegłego rewidenta, kiedy obowiązująca w danej jurysdykcji wersja MSSF nie jest pełną wersją MSSF (MSR 1 i MSRF 700). Chociaż żadna Rada nie zakończyła jeszcze narad w sprawie konsultacji, PwC i inne strony zainteresowane postawiły pytanie, czy w wypadku gdy rozwiązanie może być uregulowane w odpowiednich standardach rachunkowości i rewizji finansowej, potrzebna jest dodatkowo regulacja prawna.

Diana Hillier, partner w grupie PwC ds. światowych standardów usług poświadczających wyjaśnia: „Przedstawienie różnic pomiędzy MSSF stosowanymi w danym sprawozdaniu finansowym a MSSF opublikowanymi przez RMSR jest niewątpliwie użyteczną informacją dla inwestorów. Niepokoilo nas jednak to, że taki wymóg może być skutecznie wdrożony i egzekwowany tylko przez organy regulacyjne, które ustalają, jaki system sprawozdawczości finansowej ma być stosowany i jakie informacje mają być ujawniane w sprawozdaniach finansowych w danej jurysdykcji. '

6 lutego 2008 r. IOSCO wydała oświadczenie, w którym zaleca spółkom znajdującym się w publicznym obrocie przedstawianie inwestorom jasnych i dokładnych informacji na temat standardów rachunkowości zastosowanych przy sporządzaniu sprawozdań finansowych.

W notatce prasowej Michel Prada, Prezes Komisji Technicznej IOSCO stwierdził:

'IOSCO obawia się, że wraz z postępującym ujednocnieniem globalnych standardów rachunkowości inwestorzy mogą zakładać, że wszystkie sprawozdania finansowe spółek są ogólnie

porównywalne, nawet jeśli są sporządzone zgodnie z całkiem innymi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości (GAAP). Ma to powszechnie miejsce tam, gdzie krajowe standardy podają, że są oparte na Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), ale nie wdrażają ich w pełni. '

IOSCO wyjaśnia w swoim oświadczeniu, że uważa, iż ryzyko nieporozumień można ograniczyć dbając o to, aby informacje na temat zasad rachunkowości spółki i systemu sprawozdawczego, na jakim są oparte, były wyczerpująco i właściwie opisane w sprawozdaniu finansowym. IOSCO uważa też, że ważne jest, aby inwestorzy i inni użytkownicy mieli łatwy dostęp do standardów rachunkowości i innych autorytatywnych materiałów, które leżą u podstaw zasad rachunkowości spółki.

IOSCO zaleca, aby wszystkie spółki znajdujące się w obrocie publicznym podawały informacje, które wyraźnie wyjaśniają podstawę sporządzenia sprawozdań finansowych. W szczególności w oświadczeniu zaleca się, aby spółki sporządzające roczne i śródroczne sprawozdania finansowe na podstawie krajowych standardów, które zostały zmodyfikowane lub dostosowane do

MSSF, zawarty w nich przynajmniej następujące oświadczenia:

- Wyraźne i jednoznaczne oświadczenie, na jakim systemie sprawozdawczym oparte są zasady rachunkowości;
- Wyraźne podanie zasad rachunkowości spółki we wszystkich istotnych obszarach księgowych;
- Wyjaśnienie, gdzie można znaleźć standardy rachunkowości leżące u podstaw zasad rachunkowości;
- Oświadczenie, które wyjaśnia, że sprawozdanie finansowe jest zgodne ze wszystkimi MSSF opublikowanymi przez RMSR, jeżeli tak jest oraz
- Oświadczenie, które wyjaśnia, w których obszarach zastosowane standardy i system sprawozdawczy różnią się od MSSF opublikowanych przez RMSR, jeżeli tak jest.

Diana Hillier stwierdza: 'Jest to dobry krok naprzód. Nie jest to koniec problemu, jako że aktualnie jest ważne, aby prawodawcy na poziomie krajowym wdrożyli te zalecenia. Jednak oświadczenie pokazuje, że instytucje regulujące obrót papierami wartościowymi zauważają problem i są gotowe odegrać rolę w znalezieniu rozwiązania będącego w najlepszym interesie inwestorów. '

Nowi powiernicy w IVSC

Partner z PwC Jens Roder został mianowany członkiem tymczasowej rady powierników Międzynarodowego Komitetu Standardów Wyceny (IVSC).

Partner z PwC Jens Roder został mianowany członkiem tymczasowej rady powierników Międzynarodowego Komitetu Standardów Wyceny (IVSC).

Pan Roder, starszy partner w PwC w Danii, jest byłym Powiernikiem Fundacji Komitetu Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASCF) i pełni funkcję starszego doradcy powierników IASCF w sprawach wdrażania MSSF w Europie.

IVSC powołał tymczasową radę powierników, której zadaniem jest nadzorowanie restrukturyzacji, która ma umożliwić Komitetowi stanie się niezależnym organem ustanawiającym standardy mającym za zadanie opracowanie Międzynarodowych Standardów Wyceny aktywów i zobowiązań.

Pan Roder powiedział:

„Coraz bardziej powszechnym staje się przekonanie, że potrzebny jest pełny i jednolity zestaw globalnych standardów dotyczących procedur wyceny, który zapewniłby spójność stosowania i stworzył możliwość polegania w większym stopniu na wycenach przeprowadzanych w innych krajach. Pomoże on w zapewnieniu zgodności na użytek osób

wykorzystujących wyceny w decyzjach inwestycyjnych, profilowaniu ryzyka lub ujawnianiu informacji w sprawozdaniach finansowych.

Członkami tymczasowej rady powierników IVSC są:

- **Roel C Campos**, naczelny partner w biurze w Waszyngtonie, Cooley Godward Kronish
- **Christopher Jones**, CBE, starszy doradca w Lazard; członek rady ds. wspólnych przedsięwzięć w Banku Szkocji oraz prezes Henderson Global Property Companies Ltd
- **Jean-Florent Rérolle**, dyrektor zarządzający Houlihan Lokey Howard & Zukin oraz jeden z szefów Doradczych Usług Finansowych w Europie. Prezes Société Française des Evaluateurs
- **Jens Roder**, starszy partner w PricewaterhouseCoopers w Danii
- **Michael Sharpe**, dyrektor Australijskiej Giełdy Papierów Wartościowych i Babcock & Brown Limited
- **Joseph J Vella**, prezes Hendricks, Vella, Weber & Williams w Kalifornii
- **Zhigang Zhu**, Wiceminister Chińskiego Ministerstwa Finansów.

Tymczasowa rada powierników będzie pełniła rolę niezależnego organu nadzoru i kontroli procesu restrukturyzacji IVSC ogłoszonego w listopadzie 2007 r. Będzie również działała jako komitet nominujący, który wybierze Powierników IVSC i członków Rady Międzynarodowych Standardów Wyceny, co pozwoli na uruchomienie nowej struktury do maja 2008 r.

Komentując swoje mianowanie, Jens Roder powiedział:

'Jest mi miło, że zostałem zaproszony do tej prestiżowej tymczasowej rady powierników i z przyjemnością oczekuję na współpracę z kolegami posiadającymi światowe doświadczenie w dziedzinach regulacji, finansów, ustalania standardów, wycen i pełnienia funkcji rządowych. Jestem przekonany, że zrealizujemy nasz cel stworzenia solidnych i przejrzystych procedur przeprowadzania międzynarodowych wycen na podstawie wspólnego zestawu globalnie uznanych standardów wyceny, które będą akceptowane przez światowe rynki kapitałowe.'

W celu uzyskania dalszych informacji prosimy o kontakt:

Szef zespołu ds. globalnej sprawozdawczości finansowej

Ian Wright: ian.d.wright@uk.pwc.com

tel: +44 207 804 3300

Szef zespołu ds. sprawozdawczości

Waldemar Lachowski: waldemar.lachowski@pl.pwc.com

tel: +48 22 523 43 49

Zespół ds. sprawozdawczości finansowej w Polsce

Robert Waliczek: robert.waliczek@pl.pwc.com

tel: +48 22 523 43 32

Krzysztof Gmur: krzysztof.gmur@pl.pwc.com

tel: +48 22 523 42 41

Roger Romański: roger.romanski@pl.pwc.com

tel. +48 22 523 45 78